

Sygn. akt I C 937/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

Przewodniczący: Sędzia Dorota Słowik

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2022 r. w Tczewie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w S.

o zapłatę

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powoda M. G. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. kwotę 7,38 zł. (siedem złotych trzydzieści osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 937/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 października 2021 r. powód M. G. wniósł o zasądzenie od pozwanej kwoty 2.541 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10 grudnia 2020 do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, iż w wyniku kolizji z 19 października 2020 r. uszkodzeniu uległ pojazd marki B. (...) o numerze rej. (...) D. G.. Szkada została zgłoszona ubezpieczycielowi (...) S.A. w S.. Z uwagi na uszkodzenie pojazdu pozwany był zmuszony do wynajęcia pojazdu zastępczego, nie dysponował w tym czasie innym pojazdem, który mógłby użytkować. Pozwany jako konsument i osoba poszkodowana nie miał wiedzy o prawach przysługujących osobom poszkodowanym, wobec czego zwrócił się do powoda, jako podmiotu profesjonalnego. Poszkodowany udzielił powodowi upoważnienia do działania w jego imieniu celem zapewnienia realizacji pełni jego praw. Od 21 października 2020 r. do 14 listopada 2020 r. poszkodowany wynajmował pojazd zastępczy od powoda tj. w okresie prowadzenia postępowania likwidacyjnego i ewentualnej naprawy pojazdu. Na czas naprawy składał się czas oczekiwania w kolejce na przyjęcie pojazdu do naprawy ze względu na dużą ilość zleceń dla warsztatu, czas na zakup i oczekiwanie na części, zakup lakieru i farby, naprawę mechaniczną, a następnie blacharsko – lakierniczą oraz inne niezbędne czynności podejmowane w warsztacie.

Poszkodowanemu za wynajęcie pojazdu została wystawiona faktura VAT nr (...) z dnia 16 listopada 2020 r. na kwotę 5.166 zł. kwota stanowi iloczyn ilości dni i stawki najmu za dzień – 25 dni x 160 zł netto za dobę. Poszkodowanemu doliczono kwoty po 100 zł netto za podstawienie i odbiór pojazdu.

Powód podnosił, iż pozwana nie zaproponowała poszkodowanemu najmu pojazdu zastępczego od wypożyczalni z nią współpracującej. Poszkodowany nie był zatem w stanie ocenić, czy oferta ta jest zadowalająca. W związku z bierną

podstawą ubezpieczyciela poszkodowany użytkował pojazdu zastępczy wynajęty od powoda. Strona pozwana zapłaciła bezsporną kwotę 2.626 zł z tytułu najęcia pojazdu zastępczego, w decyzjach z dnia 9 grudnia 2020 r. i 8 stycznia 2021 r. uznała czas najmu pojazdu (25 dni), ale zweryfikowała stawkę najmu pojazdu przyjmując, że powinna wynosić 105 zł. brutto.

26 marca 2021 r. powód nabył wierzytelność obejmującą szkodę wynikającą z konieczności najmu pojazdu zastępczego poszkodowanego. Powód podnosił, że stawka stosowana przez niego jest stawką ekonomicznie uzasadnioną oraz powszechnie stosowaną w miejscu zamieszkania poszkodowanego. Powód podniósł także, że umowa z nim zawarta nie wprowadza ograniczeń w korzystaniu z pojazdu zastępczego np. limit kilometrów, odpowiedzialność za szkody etc. W ocenie powoda warunki zaproponowane w umowie firmy współpracującej z pozwaną nie są atrakcyjne, gdyż poszkodowany ponosi odpowiedzialność za szkody i posiada ograniczenia, których nie ma w umowie z powodem. Podkreślono, że niewątpliwie koszt najmu pojazdu mieści w granicach szkody majątkowej. W związku z korzystniejszą ofertą powoda uzasadnione było skorzystanie z oferty powoda. Powód wskazał nadto, że ma wątpliwość, czy pozwana ma rzeczywiście możliwość zorganizowania dla poszkodowanych pojazdów zastępczych po wskazanych przez pozwanego stawkach dobowych.

Reasumując podkreślono, że zakład ubezpieczeń winien przedstawić poszkodowanemu realną propozycję najmu pojazdu zastępczego, jedynie taka propozycja może uzasadniać odmowę pokrycia tej części kosztów najmu, która wykracza poza propozycję pozwanego. Poszkodowany nie ma obowiązku skorzystania z oferty ubezpieczyciela, jednak musi być gotowy do pokrycia w pewnych sytuacjach samodzielnie części kosztów najmu. Oceny czy odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń obejmuje koszty najmu poniesione przez poszkodowanego powyżej stawek przedstawionych przez ubezpieczyciela należy dokonać mając na uwadze wszystkie okoliczności sprawy.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w Tczewie dnia 21 października 2021 r. r. orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że nie może udostępnić umów, zwartych z podmiotowymi zajmującymi się wynajmem pojazdów, albowiem ich treści stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa pozwanej. Nadto pozwana zobowiązała się względem swoich kontrahentów do zachowania w tajemnicy warunków, na jakich podmioty te świadczą usługi wobec (...) S.A. Zdaniem pozwanej to nie brak realnej możliwości zorganizowania pojazdu zastępczego przez ubezpieczyciela, co podnosi w pozwie powód, była powodem nieskorzystania przez poszkodowanego z oferty najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem pozwanej. W przypadku, gdy ubezpieczyciel informuje poszkodowanego, że może mu zapewnić pojazd zastępczy z wypożyczalni partnerskiej, to na poszkodowanym spoczywa obowiązek wykazania, że z określonych, uzasadnionych i obiektywnych przyczyn, nie udało się z takiej propozycji skorzystać. Pozwana podniosła, że sporną kwestią jest dobową stawkę najmu pojazdu zastępczego.

Pozwana podkreśliła, że szkoda miała miejsce 19 października 2020 r. 21 października 2020 r., poszkodowany wynajął pojazd zastępczy od powoda, 22 października 2022 r. zgłoszono szkodę, tego samego dnia pozwana wystosowała propozycję w postaci warunków najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem współpracującej wypożyczalni na kontakt podany w zgłoszeniu szkody. Propozycję w postaci warunków wynajmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem wypożyczalni partnerskich ubezpieczyciel wystosował ponownie 27 października 2020 r.

Poszkodowany nie skorzystał ze zgłoszonej propozycji najmu pojazdu, zamiast tego wynajął pojazd zastępczy u powoda, za który „zapłacił” cesją praw do odszkodowania. Pozwana podniosła, że nie kwestionuje uprawnienia poszkodowanego w tym zakresie, jednakże uważa, że zastosowana w umowie najmu pojazdu stawka została zawyżona.

Pozwana wskazała, że wbrew stanowisku powoda w ramach współpracy z renomowanymi wypożyczalniami zapewnia komfortowy dostęp do samochodów zastępczych wszystkich klas na terenie całej Polski. Pozwana w ramach tych umów jest gwarantem wysokości stawki dobowej, zapewniając jednocześnie brak opłat za dodatkowe usługi takie

jak np. podstawienie i odbiór pojazdu, przygotowanie pojazdu do wynajmu, obsługa poza godzinami pracy. Ponadto pozwana gwarantuje swoim klientom brak kaucji za wynajem pojazdu, wynajem bez limitu kilometrów, aktualne OC i AC wynajmowanych pojazdów. Wynajem pojazdów za pośrednictwem ubezpieczyciela jest bezgotówkowy. Poszkodowany ma zawsze możliwość renegegowania zaproponowanych warunków umowy najmu, po wcześniejszym kontakcie z pozwanym, Pozwana podkreśla, że jako podmiot masowo wynajmujący pojazdy jest w stanie zapewnić wynajem na preferencyjnych warunkach. Poszkodowany nie wykazał zainteresowania propozycją pozwanej pomimo tego, że zgodnie z zasadą minimalizacji szkody oraz współpracy wierzyciela z dłużnikiem był do tego zobowiązany. Poszkodowany nie był zainteresowany negocjowaniem stawki bowiem wiedział, że rozliczenie nastąpi na podstawie umowy cesji wierzytelności. Pozwana wskazała, że nie kwestionuje rynkowości tej stawki, jedynie podkreśla, że była w stanie zapewnić pozwanemu pojazd za niższą stawkę.

Pozwana podniosła, że dwukrotnie zaproponowała poszkodowanemu najem pojazdu zastępczego, już w dacie zgłoszenia szkody oraz podczas oględzin pojazdu. Poszkodowany najpierw najął pojazd od powoda, a następnie zgłosił szkodę, pozwana w możliwie najkrótszym terminie zaproponowała poszkodowanemu organizację pojazdu zastępczego. Zdaniem pozwanej poszkodowany naruszył obowiązek lojalności współdziałania z ubezpieczycielem. Nie wskazano żadnych argumentów, z których wynikałoby, że poszkodowany nie mógł jeszcze przed wynajmem pojazdu zastępczego zgłosić się do ubezpieczyciela. W propozycji najmu pojazdu zastępczego od pozwanej wskazano konkretnie klasy pojazdów, wysokość stawek dobowych, konsekwencje w przypadku skorzystania z oferty innego podmiotu oraz instrukcje postępowania.

Pozwana podkreśliła, iż ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jedynie za normalne następstwa zdarzenia powodującego szkodę. Poszkodowany nie współdziałał z ubezpieczycielem wobec czego przyczynił się do zwiększenia szkody, co nie może obciążać pozwanej. Poszkodowany nie jest zmuszony poszukiwać najtańszej oferty na rynku, czego też robić nie musiał, ponieważ przedstawiono mu możliwość najmu pojazdu zastępczego po niższej dobowej stawce.

Reasumując pozwana podkreśliła, że powód nie udowodnił konieczności i celowości wydatków za najem pojazdu zastępczego w rozmiarze uznanym przez pozwaną.

Pismem z dnia 10 stycznia 2022 r. powód podtrzymał w całości żądanie pozwu i powtórzył okoliczności wskazane w pozwie oraz zaprzeczył wszelkim twierdzeniom, wskazanym przez pozwaną, których jednoznacznie nie potwierdził w treści pisma.

Powód wskazał, iż poszkodowany nie miał możliwość zapoznania się z ofertą zakładu ubezpieczeń i ustalenia wszelkich warunków tego najmu, np. kwestii odpowiedzialności poszkodowanego za ewentualne szkody w pojeździe, limit kilometrów etc. Powód zaprzeczył, aby poszkodowanemu w toku likwidacji szkody zaproponowano wynajem pojazdu zastępczego. Powód wskazał, że gdyby informacje zawarte w ogólnych pismach informacyjnych miały odzwierciedlenie w zawieranych umowach najmu pojazdów zastępczych powód z pewnością zarekomendowałby poszkodowanemu rezygnację z własnych usług i wynajem pojazdu za pośrednictwem ubezpieczyciela, aby nie narażać powoda i poszkodowanego na dodatkowe koszty.

W ocenie powoda w wiadomości e-mailowej nie uwzględniono żadnych warunków, którymi byłby zainteresowany poszkodowany np. jakiej marki pojazd będzie dostępny, z jakiego segmentu, na jaki okres może zostać zaoferowany pojazd, czy poszkodowany musi wnieść wkład własny i temu podobne. Dla poszkodowanego istotna była kwestia ewentualnych kar umownych przy zawarciu umowy z wypożyczalnią współpracującą z ubezpieczycielem. W odpowiedzi uzyskał jedynie ogólnikową informację dotyczącą warunków najmu od wypożyczalni współpracującej ze stroną pozwaną oraz stawek akceptowanych przez zakład ubezpieczeń. Powód podkreślił, iż konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego na okres likwidacji szkody pozostaje w zakresie adekwatnego związku przyczynowego z wypadkiem, który uniemożliwił poszkodowanemu korzystanie z dotychczasowego środka transportu. Powód podkreślił, że to pozwana winna wykazać zasadność obniżenia lub odmowy wypłaty przysługującego stronie odszkodowania. Pozwana nie wykazała, że gdyby poszkodowany wynajął pojazd zastępczy od wypożyczalni z nią współpracującej koszt tego najmu byłby mniejszy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 października 2020 r. w kolizji drogowej uszkodzony został samochód osobowy marki B. (...) o nr rej. (...), należący do D. G.. Pozwany był ubezpieczycielem sprawcy wypadku z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

/dowód: okoliczność bezsporna/

20 października 2020 r. poszkodowany D. G. zawarł umowę najmu pojazdu zastępczego marki K. S. z P.H.U. (...). Dzienną stawkę najmu pojazdu ustalono na 190 zł za każdą rozpoczętą dobę (pkt. 2. Umowy). Udział własny najemcy w szkodach objętych ubezpieczeniem AC ustalono na kwotę 1.230 zł brutto. Wyjazd wynajmującego poza granicę Polski wymagał oddzielnej zgody wynajmującego (pkt. 12). W umowie ustalono, że na żądanie wynajmującego samochód musi zostać niezwłocznie zwrócony. W umowie wskazano także, że wynajmujący ma prawo do obciążenia najemcy kosztami dodatkowymi m.in. za szkody, wartość uzupełnionego paliwa.

W tej samej dacie poszkodowany D. G. udzielił upoważnienia P.H.U. (...) do wypłaty odszkodowania z tytułu szkody w pojeździe B. (...) nr rej. (...).

/dowód: umowa najmu – k. 15; upoważnienie – k. 18 -19/

Poszkodowany zgłosił szkodę w pozwanym Zakładzie 22 października 2020 r., w zgłoszeniu szkody jako dane do kontaktu wskazał adres poczty elektronicznej – (...)

/okoliczność bezsporna, nadto dowód: zgłoszenie szkody –k. 47-48/

Poszkodowany w okresie od 20 października 2020 r. do 14 listopada 2020 r. wynajmował od powoda samochód zastępczy marki K. S. nr rej. (...) w cenie 196,80 zł brutto za dobę. P.H.U. (...) wystawił poszkodowanemu w dniu 16 listopada 2020 r. fakturę nr (...) na kwotę 5.166 zł brutto. W tym kwota 4.920 zł stanowi cenę wynajmu pojazdu przez okres 25 dni, zaś kwoty 2 razy po 123 zł stanowią cenę za podstawienie i odbiór pojazdu.

/dowód: faktura –k. 20/

W następstwie zgłoszenia szkody w dniu 22 października 2022 r. pozwany przedstawił poszkodowanemu - wysyłając wiadomość na wskazany przez niego adres e-mail: (...) - propozycję bezgotówkowej organizacji pojazdu zastępczego. Pozwany wskazał, że w przypadku samodzielnego wynajmu pojazdu zastępczego, zweryfikuje stawkę za dobę wynajmu do kwoty 105 zł brutto, gdyż za taką stawką jest w stanie zapewnić organizację pojazdu zastępczego od jednego ze współpracujących z pozwanym asystorów w segmencie SUVcompact. Pozwany przedstawił poszkodowanemu przykładowe oferty przedsiębiorców, zajmujących się wynajmowaniem samochodów, współpracujących z pozwanym (...), (...)R., A., P., proponując jednocześnie pomoc w zorganizowaniu pojazdu zastępczego, za cenę 105 zł brutto za dobę. Pozwany wskazał, że niezbędny jest kontakt z ubezpieczycielem w celu wyrażenia zainteresowania ofertą, podał adres e-mail i numer telefonu. Jednocześnie w piśmie wskazano, że jeżeli warunki najmu, przedstawione przez wybraną wypożyczalnię nie spełnią oczekiwań poszkodowanego, ubezpieczyciel prosi o niezwłoczny kontakt. Ubezpieczyciel zapewnił, że postara się dopasować usługę do potrzeb poszkodowanego. Jednocześnie wskazano, że w przypadku otrzymania tej propozycji już po rozpoczęciu najmu w innej wypożyczalni, ubezpieczyciel zaproponował zmianę na pojazd z oferty partnerów – pojazd zostanie niezwłocznie podstawiony na wskazane miejsce.

W wiadomości z dnia 27 października 2020 r. przesłanej na ww. adres e-mail pozwany ponowił ofertę organizacji pojazdu zastępczego i pokrycia wszelkich kosztów z tego tytułu.

/dowód: wiadomość e-mail z 22.10.2020r. – k 47 - 50v; wiadomość e-mail z 27.10.2020 r. – k. 51-53v; oświadczenia (...) sp. z o.o. –k. 45- 46/.

8 grudnia 2020 r. pozwana wydała decyzję w sprawie szkody nr (...), przyznała odszkodowanie w kwocie 2.625 zł. brutto, wskazując, że dokonała weryfikacji stawki dobowej i przyznała odszkodowanie, ustalając stawkę dzienną na kwotę 105 zł. Jednocześnie wskazała, że wyraziła chęć bezgotówkowego, niezwłocznego zorganizowania pojazdu zastępczego dla poszkodowanego, gdzie możliwe było wynajęcie pojazdu za wskazana powyżej kwotę.

Dnia 8 stycznia 2021 r. pozwana wydała decyzję w odpowiedzi na reklamację poszkodowanego i wskazała, że po ponownej analizie dokumentacji szkodowej nie znajduje podstaw do zmiany stanowiska.

/dow ód: pismo z 09.12.2020 r. – k. 21, pismo z dnia 08.01.2021 r. – k. 22- 23/

26 marca 2021 r. poszkodowany przełał na powoda wierzitelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

/dow ód: umowa przelewu wierzitelności – k. 24/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie dokumentów dołączonych do akt niniejszej sprawy. Złożone dokumenty nie były kwestionowane przez strony postępowania i nie budziły wątpliwości Sądu, stanowiąc podstawę czynionych w sprawie ustaleń faktycznych.

Sąd oddalił wniosek powoda o zobowiązanie pozwanej do przedstawienia wszystkich umów zawieranych między pozwana a współpracującymi z nią przedsiębiorstwami, zajmującymi się najmem pojazdów. Wniosek ten złożono na wypadek kwestionowania stawki najmu pojazdu – pozwana zaś wysokości stawki najmu pojazdu nie kwestionowała. Nadto w ocenie Sądu dokumenty takie mogą zawierać tajemnicę przedsiębiorstwa – ubezpieczyciela i jego kontrahentów, tymczasem pozwany przedłożył stosowne dokumenty dla wykazania możliwości zorganizowania najmu pojazdu za cenę 105 zł brutto – oświadczenia (k. 45, 46).

W myśl art. 1481 § 1 k.p.c. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przedmiotowej sprawie Sąd wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym, albowiem strony wcześniej złożyły pisma i dokumenty, Sąd uznał, że mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Poza sporem była kwestia odpowiedzialności pozwanej za skutki wypadku z dnia 19 października 2020 r., niekwestionowany był także sam fakt korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego, jak również sam okres korzystania z tej usługi. Poza sporem było również, że dotychczas pozwana wypłaciła powodowi kwotę 2.626 zł, tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Spór dotyczył natomiast stawki dziennej wynajmu pojazdu zastępczego, którą w pozwie określono na kwotę 160 zł netto, pozwana wskazywała, że poszkodowany miał możliwość wynajęcia pojazdu zastępczego od współpracującej z ubezpieczycielem wypożyczalni na kwotę 105 zł. brutto.

Przy czym pozwana nie kwestionowała tego, że stawka najmu pojazdu wskazana w umowie najmu pojazdu zastępczego jest stawką rynkową, podnosiła jedynie, że poszkodowany miał możliwość najmu pojazdu po zdecydowanie niższej stawce, ale z niej nie skorzystał, co w ocenie pozwanej prowadzi do wniosku, że koszty ponad wypłacone odszkodowanie są nienależne, a poszkodowany działał wbrew obowiązкови minimalizacji szkody.

Pozwana nie kwestionowała także legitymacji czynnej powoda, zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzitelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Przelew wierzitelności jest umową, na podstawie której dotychczasowy wierzyciel przenosi wierzitelność ze swojego majątku do majątku osoby trzeciej. Przedmiotem cesji mogą być przede

wszystkim wierzytelności, rozumiane jako prawa podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika spełnienia świadczenia (w tym zarówno całe wierzytelności, jak i ich części) – zob. szerzej J. Mojak, komentarz do art. 509 [w:] K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, T. 2, Warszawa 2013. Powód przedłożył dokumenty, z których wynika, iż nabył on prawo do dochodzonej w niniejszej sprawie wierzytelności. Przedstawione w sprawie dokumenty dotyczące cesji odszkodowania - wierzytelności, szczegółowo określają podmiot, względem którego wierzytelność przysługuje oraz tytuł szkody, z której wynika. Zatem należy uznać, iż powód skutecznie wykazał ciągłość prawną do przedmiotowej wierzytelności.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Paragraf 2 pkt 1 tego artykułu przewiduje, że przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Nie ulega wątpliwości Sądu, że refundacji przez sprawcę szkody i zakład ubezpieczeń podlegają wydatki rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego na najem pojazdu zastępczego (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012 r. Nr 3, poz. 28 i z dnia 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17, OSNC 2018 r. Nr 6, poz. 56). Stanowisko to jest wynikiem analizy art. 361 § 2 k.c., zgodnie z którym naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody mu nie wyrządzono. Pod pojęciem strat rozumiany jest realny uszczerbek w aktywach, zaś zobowiązanie zapłaty czynszu znajduje się po stronie pasywów. Przesądzone zostało także, że samo zaciągnięcie przez poszkodowanego zobowiązania do zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego stanowi szkodę w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. pozostającą w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2020 r., III CZP 63/19, OSNC 2020 nr 11).

Sąd podziela także stanowisko powoda, co do tego, że poszkodowanemu przysługiwał wybór odpowiedniego podmiotu, oferującego wypożyczenie auta zastępczego. Wymaga bowiem podkreślenia, że nabywający autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu - nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r., sygn. akt I CKN 1466/99, OSNC 2003, nr 5, poz. 64). Zdaniem Sądu w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego, poszkodowany także nie miał obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Wystarczy, aby stawki najmu pojazdu nie odbiegały rażąco od średnich stawek na rynku lokalnym.

W przedmiotowej sprawie, jak wskazano powyżej, pozwana nie kwestionowała nawet rynkowości stawki najmu pojazdu zaoferowanego przez powoda, wskazywała jedynie na możliwość wynajmu pojazdu z takiego samego segmentu za niższą stawkę za pośrednictwem ubezpieczyciela. W ocenie Sądu fakt zaoferowania poszkodowanemu przez pozwaną już w dniu zgłoszenia szkody bezgotówkowego wynajmu pojazdu zastępczego w jednej ze współpracujących z nią wypożyczalni, bez konieczności ponoszenia jakichkolwiek opłat ma istotne znaczenie dla rozpoznania przedmiotowej sprawy. Pozwana wskazała stawkę 105 zł (brutto) za dobę, po której możliwy był najem pojazdu (...), czyli w zbliżonym standardzie do uszkodzonego. Poszkodowany nie skorzystał z tej oferty, wynajmując pojazd zastępczy od powoda za dużo wyższą cenę (196,80 zł), przy czym nie zachodziły tu żadne szczególne warunki uzasadniające wybór podmiotu, oferującego te same usługi po dużo wyższych kosztach, zwłaszcza w sytuacji, gdy to nie poszkodowany ponosił te koszty, a obowiązek ten spoczywał na ubezpieczycielu sprawcy wypadku. Bez uzasadnienia pozostają przy tym twierdzenia powoda, co do tego, że poszkodowanemu nie zaoferowano możliwości wynajmu pojazdu zastępczego, przeczą temu dowody zaoferowane przez pozwaną – w tym dwie wiadomości przekazane za pomocą poczty elektronicznej. Poszkodowanemu wskazano, że ma taką możliwość, nadto wbrew stanowisku powoda taka oferta nie musiała zawierać szczegółowych postanowień, poszkodowanego pouczono zaś jakie czynności winien podjąć, aby z oferty skorzystać. Tymczasem poszkodowany w żaden sposób nie skontaktował się z ubezpieczycielem, ani w żaden sposób nie zainteresował ofertą, nie próbował nawet dopytać o jej szczegóły, trudno w takich okolicznościach czynić pozwanej zarzut nieprzedstawienia należytej, zbyt ogólnej oferty.

Zdaniem Sądu rację należy przyznać pozwanej, że nawet zasada pełnej kompensacji szkody nie może przewidywać jakichkolwiek, dowolnych kosztów, tylko ze względu na fakt, że finalnie koszty te ponosić ma nie sprawca szkody, a jego ubezpieczyciel. W rezultacie przyjęcia stanowiska, że koszty związane ze szkodą winny zostać pokryte niezależnie od ich wysokości, doprowadzić może do niewspółmiernego obciążania ubezpieczycieli nierzadko rażąco wygórowanymi żądaniami podmiotów, świadczących usługi, związane z najmem zastępczym.

Poszkodowany, jak wskazano powyżej, nie miał obowiązku szukania najtańszej oferty na rynku, jednak w rozpoznawanej sprawie takiej konieczności nie było, skoro otrzymał ofertę od pozwanej już w dniu zgłoszenia szkody. Dla poszkodowanego oferta ta nie była mniej korzystna co do świadczonych usług, przynajmniej powód okoliczności takiej nie wykazał, albowiem w zawartej między poszkodowanym a powodem umowie najmu też wskazano dodatkowe koszty, czy obwarowania dotyczące choćby korzystania z pojazdu przez osoby trzecie, czy poza granicami kraju, natomiast istotna była cena tych usług (105 zł za dobę).

Rację ma pozwana, powołując się na obowiązek poszkodowanego minimalizowania szkody i zmniejszenia jej rozmiarów. Zgodnie z art. 354 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (art. 354 § 2 k.c.). W myśl art. 363 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Powyższą zasadę potwierdzono także w art. 826 § 1 k.c.

Skorzystanie z oferty, która gwarantowała satysfakcjonujący poziom i zakres usług, a więc najem auta zastępczego w tej samej klasie co uszkodzony za cenę 105 zł za dobę gwarantowałyby wypełnienie tego obowiązku. Jeśli jednak poszkodowany skorzystał z innej oferty bez uzasadnienia szczególnymi okolicznościami, a okoliczności takich powod nie wykazał, to wówczas wyższe koszty tej usługi obciążają poszkodowanego, niezależnie od tego, że powód, który wynajął mu samochód za cenę dużo wyższą – 196,80 zł za dobę - twierdzi, że stawka ta jest stawką rynkową.

Sąd nie kwestionuje uprawnienia poszkodowanego do wyboru wypożyczalni, jednakże w sytuacji, gdy dokonał on wyboru, nie kierując się kryterium celowym i ekonomicznym (nie uiścił wynagrodzenia za najem pojazdu w gotówce, lecz w formie cesji wierzycielności, w konsekwencji nie był zainteresowany negocjowaniem cen najmu, skoro i tak, to nie on ponosił ten koszt), to taka decyzja nie może wpływać na obowiązek odszkodowawczy pozwanego. Oferta pozwanego kompensowałaby bowiem szkodę. Wynajęcie auta za dużo wyższą stawkę, bez względu na zakres i jakość usług, prowadzi do nieuzasadnionego zwiększenia rozmiarów szkody i nie zasługuje na uwzględnienie. Istotnym jest, że poszkodowany nie liczył się z kosztami najmu pojazdu zastępczego, skoro powód niejako zwolnił go z obowiązku minimalizacji szkody, dostarczając bezpłatnie auto zastępcze. Z tego punktu widzenia wybór poszkodowanego oferty powoda był racjonalny, korzystał z podstawionego samochodu nie ponosząc żadnych kosztów najmu, przy czym został zapewniony, że wszystkie koszty pokrywa zakład ubezpieczeń. Oczywiście takie zachowanie powoda nie kreuje obowiązku odszkodowawczego i jego zakresu. W dalszym ciągu zakład ubezpieczeń odpowiada tylko w granicach art. 361 k.c. Odszkodowanie ma zrekompensować szkodę, nie może służyć wzbogaceniu poszkodowanego. Zdaniem Sądu obowiązkiem odszkodowawczym nie mogą być objęte koszty, wynikające ze świadomego lub niedbałego postępowania poszkodowanych, którzy wbrew obowiązkowi minimalizacji szkody, zawierają umowę najmu pojazdu zastępczego z przedsiębiorcą, oferującym usługi po cenach wyższych niż proponowane przez ubezpieczyciela. Jak bowiem wyżej wskazano, istniała obiektywna możliwość wynajęcia podobnego samochodu za dużo niższą cenę. Jeżeli jednak poszkodowany zdecydował się na droższą opcję, to wywołane tym dodatkowe koszty, nie powinny obciążać odpowiedzialnego za szkodę ubezpieczyciela.

Zgodnie z art. 826 § 1 k.c., w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do

naprawienia szkody (por. uz. uchwały SN z dnia 22.04.1997r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16.10.1998r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26.11.2002r., I CKN 1993/00). Strony stosunku najmu samochodu zastępczego, nie mogą w sposób dowolny i z mocą wiążącą dla osób trzecich ustalać wysokości opłat za wynajem. Zgodnie z powołanym art. 826 § 1 k.c., ubezpieczający ma obowiązek użycia dostępnych mu środków w celu m.in. zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Ubezpieczyciel, odpowiedzialny za szkodę, może oczekiwać od wierzyciela zachowania, zmierzającego do zminimalizowania szkody. Dlatego, ubezpieczyciel nie ma obowiązku zwrócić uprawnionemu każdej kwoty, wskazanej w fakturze, dokumentującej wartość szkody. Nie oznacza to, jak wskazano powyżej, że uprawniony ma obowiązek poszukiwać najtańszej oferty na rynku, nie można jednak akceptować stanowiska, że kwestia wynajmu i jego kosztów pozostaje poza kontrolą czy też możliwością zajęcia stosownego stanowiska przez ubezpieczyciela. Wybór podmiotu, świadczącego usługę najmu należy do poszkodowanego, jednak decyzja w tym zakresie nie może powodować wzrostu zobowiązania ubezpieczyciela ponad niezbędny, uzasadniony zakres kosztów najmu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów w zw. z art. 822 k.c. i art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c., art. 361 § 1 i 2 k.c., art. 363 § 1 i 2 k.c. i art. 1481 §1 k.p.c., powództwo oddalono, jako nieuzasadnione.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2. sentencji na podstawie art. 98 § 1, 11 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i obciążył nimi powoda jako stronę przegrywającą spór, na koszty składała się opłata od pełnomocnictwa.